

3

Canon van Nederland

Benodigheden en voorbereiding

- ☐ Leg de JWC mappen van de leerlingen klaar.
- ☐ Printen/kopiëren en perforeren van werkblad 4 en werkblad Onderzoekend leren – verkennen.
- ☐ Klarleggen van A4tje voor elke leerling, liefst geperforeerd zodat het later ook in de map bewaard kan worden.
- ☐ Klarzetten laptops/chromebooks (per 2 leerlingen)
- ☐ Klarleggen tekenmaterialen en grote vellen (A2) papier voor elk groepje van 5 leerlingen (handig om 2 vellen per groepje te hebben).
- ☐ Mocht je voor elk groepje ook het onderzoek kiesboekje hebben, dan deze ook klarleggen.
- ☐ Handig om bij de hand te hebben: stapel post-its
- ☐ Nadenken over groepsindeling (groepen van vijf leerlingen)

Taalinstructie

Denkstappen:

1. De **tijdbalk** is verdeeld in tien **tijdvakken**.
2. De **welvaart** in het tijdvak van de jagers en boeren was **veel/weinig, omdat...**

Fase OOL: Verkennen

In deze les gaan de leerlingen leren over welvaart in de tijd van hunebedbouwers. Ook maken ze een tijdbalk met de tijdvakken en gebeurtenissen die van invloed waren op de welvaart in die tijd. Met het invullen van het werkblad verkennen van onderzoekend leren ronden ze de fase verkennen af. De leerdoelen voor de leerlingen zijn:

- Ik kan in de tijdbalk van onze geschiedenis de verschillende tijdvakken benoemen.
- Ik kan op basis van bronnen toelichten of er welvaart was.
- Ik kan verschillende gebeurtenissen en tijdvakken ordenen tot een tijdbalk.

Inhoud les

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en eventueel extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Dia

Introductie (5 min)

Bespreek met de leerlingen dat ze in de vorige les hebben gekeken naar de welvaart nu, in de tijd van hun ouders en van hun opa's en oma's. Hebben ze ook een idee over welvaart langer terug in de tijd? Hebben ze een idee hoe mensen leefden in bijvoorbeeld de oertijd/prehistorie, de middeleeuwen of de gouden eeuw?

Welvaart bij de jagers en boeren (20 min)

Om een idee te krijgen hoe mensen in Nederland leefden lang geleden, kunnen leerlingen met de interactieve audio van Schooltv in gesprek gaan met 2 hunebedbouwers.

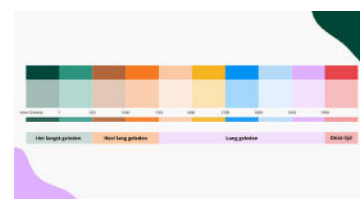
Geef hiervoor elk tweetal een laptop/chromebook en ook een velletje papier waar ze op kunnen noteren wat ze te weten komen over het leven van de hunebedbouwers. Het is mogelijk om in plaats van te praten tegen de audio, gewoon te typen. Eventueel zou dit ook klassikaal op het digibord kunnen, in plaats van in tweetallen.

Bespreek vervolgens met de klas hoeveel jaar geleden zij leefden en wat ze te weten zijn gekomen over de welvaart in die tijd. Hoe zat het met eten, drinken, huis, geld, onderwijs, gezondheid? Was er sprake van welvaart?

Tijdbalk en tijdvakken (30 minuten)

Toon de tijdbalk op het digibord en laat de leerlingen zien waar de hunebedbouwers zich op de tijdbalk bevinden. Leg de leerlingen uit dat we de geschiedenis opgedeeld hebben in 10 blokken om die duizenden jaren wat overzichtelijker te maken. Dat noemen we de tijdsvakken. Weten de leerlingen hoe het tijdvak heet waarin de hunebedbouwers leefden?

Toelichting

Werkblad onderzoekend leren – verkennen (10 min)

Laat de leerlingen nu het **werkblad onderzoekend leren – verkennen** invullen wat ze inmiddels allemaal te weten zijn gekomen. Laat ze vervolgens nadenken wat ze nog meer zouden willen weten (over bijvoorbeeld een tijdvak, een gebeurtenis uit de canon of een basisbehoefte). Ze mogen meerdere vragen noteren. De leerlingen kunnen hiervoor overleggen met hun groepje, maar vullen het wel allemaal op een eigen werkblad in. Bij het invullen kunnen ze het onderzoek kiesboekje gebruiken om te bepalen welk type onderzoek ze gaan doen.

Het formuleren van de onderzoeksvraag, komt in de volgende les aan bod.

Dia

Afsluiting (5 min.)

Bespreek met de leerlingen wat ze met hun groepje verder zouden willen onderzoeken. Zijn dit toevallig vragen die ook al op de vragenmuur staan? Zo niet, vul de vragenmuur dan verder aan.

Laat de leerlingen de werkbladen in de JWC map doen. Bewaar ook de tijdbalken die de leerlingen gemaakt hebben, hier gaan ze in les 5 mee verder.